

за работа и отбрана, нашето духовенство отъ Асѣна II, та дори до послѣдния Шишманъ се издигна до една за-видна степенъ на просвѣта и апостолство. Прѣзъ втората половина на XIV-я вѣкъ българскитѣ мѣнастири и скити, освѣнъ че бѣха книжовнитѣ аязми за сѣрби, власи и т. н., но вече слѣдъ 1393 г. наши духовници, като учители и примати, се чуваха далечъ задъ Нишава, Дунавъ и Прутъ. Прѣзъ петвѣковнитѣ ни изпитни, ролята на тия скромни труженици стана по-тежка, а за това и по-благодарна. Едничкитѣ тия, които запомниха, че сме имали минало и история и които боравяха съ четмо и перо, за да останатъ като антидотъ на народа ни срѣщу отровния елинизъмъ, — бѣха пакъ духовници. Нека не ни се вижда още чудно, че прѣзъ тѣй самобитния развой на българитѣ, мѣнастиритѣ, като просвѣтителни и даже политически огнища, бѣха и въ сжщото врѣме економични фактори. Ако мѣнастиритѣ играеха подобна роль и на западъ прѣзъ срѣднитѣ вѣкове, това още повече се прилага за България. Интересно е, че повечето отъ тѣй нарѣченитѣ сборища и панаири сж ставали все при мѣнастири или край слѣди на развалини отъ такива, или просто при „градѣща“. Споменътъ отъ значението имъ е билъ тѣй силенъ и запазенъ у насъ, че даже развалини отъ крѣпости и други свѣтски паметници се наричатъ памѣсти и „мѣнастирища“. Въ отдѣла за економичния развой на Сливенъ, за неговия прогресъ въ индустрията прѣзъ ранни години на робството ни, а при това и като главенъ фабриченъ и пазаренъ центръ въ старата турска империя, ще се говори по-подробно върху мѣнастирското минало на града. Ето защо, още сега е нужно да се каже нѣщо за сливенскитѣ мѣнастири, още повече, че данни и прѣдания ни сочатъ за Малка Сливенска Св. Гора. Разглеждамъ тоя въпросъ при царуването на Асѣна II, защото търся началото на тая Св. Гора именно въ неговата епоха.

Сырку, въ отличния си трудъ за българското книжовно движение, туря началото на българскитѣ мѣнастири още при Бориса¹⁾. Такива ще е имало още повече при Си-

¹⁾ Сырку, къ исторіи исправл. книгъ въ Болг. Спб. 1898, т. 1. вып. 1 стр. 24. заб.; споменик. Српск. Крал. Акад. III. 191. Дали Сливенъ е влизалъ въ 7-тѣхъ по-главни градове въ които Борисъ